

Title:
Publication
Date

Sterrenhotel
De Volkskrant
March 2014

V2 DE VOLKSKRANT
WOENSDAG 5 MAART 2014

TV recensie

JEAN-PIERRE GEELLEN

Fotografie

ACHTERGROND HET CHELSEA HOTEL IN FOTO'S

Bloot

Bestaan er nog onbewoonde eilanden die niet worden bevolkt door televisiezoekers? Er gaat geen avond meer voorbij of tijdens het zappen stuit je op een tropisch tafereel waar groepen hoeskachelen hun onderlinge spelletjes spelen. Reinout Oerlemans, erkend producent van kwaliteitsseries, was nog maar leed uit de binnenlanden vertrokken bij de map-Kamara's, of hij zat dinsdag voor RTL 5 voor aan het 'onbewoonde' eiland Ilopo Mogo in de Salto-de-Oaxaca.

De datingshow Adam zkt Eva heette 'een uniek liefdesexperiment', maar het was gewoon een datingshow. Het 'unieke' zat hem in de aankleding: de kandidaten ontmoeten elkaar naakt - vraag niet waarom.

Dinsdag draaide alles om Kathy (26), een Brabantse die 'een relatie wil omdat ik op zoek ben naar een maatje'. Met 'maatje' zijn ben ik echt verschrikkelijk', zei ze eerst moet het licht uit.

Haar bovenstukje zit zou het moeilijkst worden, zei ze vooraf. 'Niet dat er veel te zien valt, maar dat is juist ook het probleem.'

Even later zag je haar bloot over het eiland gaan, de zon stond op volle sterkte. Haar lange haren hingen voor haar borsten.

Ze liep er Jeroen Peter tegen het lijf, een stelemlieke blaasbaak viers grappen en groeten zelfvertrouwen moesten suggereren.

Zijn 'liefste deom': 'Het is toch prachtig als je over tien jaar tegen je kinderen kunt zeggen: papa heeft mama naakt op een eiland gevonden?'

Kathy was niet trots op haar lichaam, had ze vooraf gezegd: 'Dit is echt verschrikkelijk voor mij. Dit wordt wellicht... knal'. De optie thuisblijven leek niet te bestaan. Dat was in een televisie-erfde die televisie zelf versierde: dankzij de talloze talkshows die zich ontwikkelen als pilsplaats voor (eigen)programma's, vertelkandidaten bij wijze van promotiepraatje over hun deelname aan het prachiprogramma dat hun leven veranderde. Vorige week nog bij Humberto Tan een zoon van eind 30 die door zijn moeder werd aangeleid voor het RTL 5-programma & heb het nog voor go-slate. Producent Eusebio Gernemans vroeg om applaus voor de 'moedige' man, die daar toch maar moest naast zijn moeder zat te vertellen over zijn maagdelijkheid. Het publiek klapte massaal, tan knikte instemmend. Je zelf blootgeven op televisie is een slecht geworden. Dus waarom dan niet jezelf blootlaten?

Oerlemans maakte de kijker tot voyeur. Hoewel de camera nogal vaak boven navolginge bleef. Het werd het negen, opvoedend evenmin, al was het maar omdat de meeste mensen moeder zijn in hun kleding. Het spel van de suggestie.

Kathy en J hadden lol, maar om het spelletje wat spanning te geven, deed een derde gast naakt zijn intrede op het eiland. Het was Roll (30), een ruigte man van Zwolle. Tussen de Adams ontstond al snel een gorpansen slijtje op de openroet. Dat zie je vaker op tv, maar eindelijk kon de kijker nu eens met eigen ogen zien wie de langste had.

De rol van Nicolette Kluijver, die ervoor was overgestapt van BNN naar RTL, had nog minder om het lijf dan haar kandidaten. Een vraagje in het begin: 'Waarom doe jij hieraan mee?', om tussentekste hier, een afsluitend vraagje daar - in volgende week.

Aan het slot moest Kathy kiezen tussen de twee mannen. Ze koos voor J, de 'party animal'. Met hem mocht ze een paar dagen naar een resort. Geleed. De kijker werd geacht er iets bij te voelen. Adere zit zo zal, met dank aan de publiciteitsmolens, vast kijkers hebben betrokken. Maar het ideeje is veel te schamel aangekleed om lang te boeien.

Het Chelsea Hotel was bijna de hele 20ste eeuw de hangout voor de New Yorkse kunstscene. Sherill Tippins deed onderzoek naar de legendarische gasten en schreef er een vermakelijk boek over.

Door Daan Dijkman

Sterrenhotel

Sinds het kolossale Chelsea Hotel een jaar of drie geleden voor 11 miljoen dollar werd verkocht aan een nutverrengood-ondernemer, zijn de hotelkamers ontmand. Het aan het eind van de 19de eeuw uit rode baksteen opgetrokken hotel, gelegen aan 7th Avenue en nummer 22 van de 23ste Straat op Manhattan, was trouwens ooit ontworpen als een appartementencomplex.

Het was bedoeld als een soort utopische leefgemeenschap, een zeer ruimtelijk gedachte plek, vooral bedoeld om de creatieve geest te doen waaien. De grote dakterrasen werden graacht daarin een ruit te vervullen. Maar al gauw bleek dat van al die creatieve utopische de schootse onreddoende kon raken, waarna er zo'n 250 hotelkamers van wisselende grootte werden getalsteeld.

Daarnaast bleef het gebouwd tot op de dag van vandaag onderdak bieden aan een aantal appartementen, waarvan de bewoners recht hebben op een bepaalde mate van niet control, zeg maar huurbescherming. Nu de hotel-functie is afgelopen, in afwachting van een al jaren in gang zijnde structurele verbouwing waarvan niemand lijkt te weten waar die uiteindelijk in zou moeten resulteren, is men dus wat de bestemming van het gebouw betreft in zekere zin terug bij af.

Tussen de nieuwe eigenaar en de nog overgebleven min of meer permanente bewoners woedt nu een zenuwgevoerd gevoerde guerrilla, bedoeld om de kramp onder de bijlippers te bevoerden. De New Yorkse media raken er niet over uitgeschreven en er is ook sprake van een hoop informatie blog/zing met Legends) waarin verlag wordt gedaan van de krijtgeverrichtingen over en weer met als inzet de toekomst van 'The Last Outpost of Bohemia'.

Maar, zo blijkt ook uit dat blog: er wordt (wegens het ouder worden van de Chelsea-bewoners en misschien ook wel op grond van een niet al te verantwoorde liefstijf) in het verleden) had wat afgestoren. Zo overleed begin deze maand schilder en criticus René Ricard (1946), die niet alleen de ontdekking van de schilder Basquiat kon claimen, maar ook de status van

mixte celebrity verwierf met zijn gepoelde bijdrage aan de door Andy Warhol in het Chelsea gedraaide film Chelsea Girls.

Het kan haast niet anders of de nieuwe eigenaar van het Chelsea moet met een zekere genoegen kennis nemen van zo'n overlijdensbericht, dat immers 'eindelijk leegstaand' impliceert. De ontverrengood-dijycocin in kwestie weet immers ook dat de familie Ricard, die het hotel in 2007 een jaar of vijf bij beboerde namens een aantal mede-eigenaren, nogal een coulante plucht te betrachten tegenover bepaalde, minder draagkrachtige, bewoners.

Er was niet zoezeer sprake van liefdadigheid, maar menig bewoner wordt in staat gesteld met zelf vervaardigde kunst te betalen. De met schilderen getoende gangen en de met een ratotie aan kunststijlen volgehangen lobby maakten inzichtelijk dat niet alleen top talent hier de kwast had gehanteerd in ruil voor cultureel en financieel verantwoord verhoij.

Zo had men had ooit onderdak geboden aan de schilder Alphaeus Cole, oorigens wel degelijk een geseaardde kunstenaar in zijn tijd, die de toezegging had gekregen om tot zijn dood te blijven wonen in een appartement met rent control. Toen Cole in 1988 in het Chelsea overleed, had hij er een leven van 112 jaar en 176 dagen opzeten, waarmee hij het wereldrecord van oudste creatief op aarde had veroverd. Zijn naam dook weer even op in de (Chelsea-)publiciteit, toen bekostrukken van een balkonnetje op straat waren beband. Wat de bouwvalligheid van bepaalde delen van het Chelsea illustreerde. Dat balkonnetje had dus lange jaren toebehoord aan de schier onoverlijde Cole.

De Iers-Nederlands-Amerikaanse

Er was niet zoezeer sprake van liefdadigheid, maar menig bewoner werd in staat gesteld met zelf vervaardigde kunst te betalen

schrijver Joseph O'Neill, die in het Chelsea in een appartement woonde met zijn vrouw (de journaliste Sally Singer) en (vrij ongebruikelijk op die locatie) drie kinderen, is op zijn 50ste van een wat andere leeftijdscategorie dan de tante Cole. Het echtpaar O'Neill-Singer is overigens uit elkaar (althans naar verlicht) en de schrijver woont er niet meer. Maar toen hij er nog wel resideerde, heeft hij het decor van zijn woonruimte in aduquaat aangeweend voor zijn in 2008 verschenen roman Netherland (hier in vertaling uitgebracht als (angst)l).

Hij heeft een getraind oog voor het rartieienkabinet dat de lobby bevolkte toen het Chelsea nog fungeerde als de hottop op bij uitstek voor beroemde en minder beroemde behouders (en voor de vele hals of halve halveparen die aansluiting zochten bij de daar heersende, naar het liberatieve zijgende, levensstijl). Zo is er de man die ervoor heeft gekozen als onget door het leven te gaan. Diers verlipte op veroude vloggetjes voor men een moete mistaloor voor de geseaardde gekke-ekte die de hoofdperson op deze locatie aan zich voorlijft zien trekken.

Over de geschiedenis van die populatie gaat het in Inside the Dream Palace (The Life and Times of New York's Legendary Chelsea Hotel), de door Sherill Tippins geschreven, hoogst onderhoudende studie naar de New Yorkse bohème in heden en verleden. Het boek leest als een alternatieve kunstgeschiedenis. Tippins, die haar loopbaan begon als te-producter, schreef eerder February Show, genoemd naar een locatie in de (New Yorkse) wijk Brooklyn Heights waar zich ten tijde van de Tweede Wereldoorlog een culturele culturele samschelling voerde met uiteenlopende doelmeters al de schrijvers en dichters WH Auden, Carson McCullers en Jane on Paul Bowles, componist Benjamin Britten en barokoper entertainer en stragieseuse Gypsy Rose Lee.

Er zijn naast het Chelsea uiteraard wel meer New Yorkse hotels die kunnen bogen op een een zekere culturele reputatie. Zo bood het iets chiquere Algonquin gastrijf onderdak aan de New Yorker-kleek rond Dorothy Parker. En ook het Gimminy Park had de uitstra-

Prijs-sfeerverhouding in het Chelsea

Nee, goedkoop was het Chelsea Hotel niet echt, gegeven de wat gribus-achtige allure. De eerste keer dat ik naar New York ging (in 1969), koos ik op advies van de NBBS dan ook voor het Times Square Motor Hotel. Het was er rijk aan kakkerlakken. Maar daar stond tegenover dat, zo was

uit onderzoek naar de moord op JFK gebleken, diens moordenaar Lee Harvey Oswald er, net terug uit de Sovjet Unie, had gelogeerd. De auteur van *Dream Palace*, de biografie van het Chelsea, laat ook zien hoe de dollars van toen zich verhoudden met die van nu. Omge-

kend blijkt dat een appartement er vlak na de oplevering in 1984 aan huur tussen de 725 en 4.380 euro per maand kostte. Schrijver Joseph O'Neill betaalde 5 mille per maand. Een hotelkamer zoals die waarin ik begin jaren negentig een keer onderdak vond, kostte destijds tussen

een kleine 100 en 250 dollar (wat nu zou neerkomen op tussen de 95 en 282 euro). Naar het Chelsea, (in het boek omschreven als het 'Elis Island van de avant-garde') ging je dus niet voor het geld, maar om de sfeer.

Daan Dijkman

Party on the Balcony. Foto's uit het boek *Inside the Chelsea Hotel* van Julia Calfee, powerhouse Books 2007.

ling van een cultureel aangehauchte clientèle. Niet eens zozeer omdat Humphrey Bogart er zijn eerste huwelijk vierde, maar omdat het een gelidde pleisterplaats was voor pangsoppen. De verbeelding waaraan het Chelsea onder invloed van drugs & rock 'n' roll onderhevig raakte, is de Gramercy min of meer bespaard gebleven.

Tegelijkertijd had die vernedering van het Chelsea een vrijwel magische uitwerking op de reputatie van het hotel. Iets na het nog pille punkidool Sid Vicious van de Sex Pistols er anno 1978 zijn niet minder prille meisje Nancy Spungen aan het mes had gerozen, groeide die plaats dicht uit tot een belevaartsoord dat nog beroemder zou worden dan de plaquettes aan de

voorgevel van het hotel die vermelden vele hier allemaal hadden gesoond en gewerkt (Dylan Thomas, Arthur Miller, Thomas Wolfe, Brecht Brecht).

Als er iets inflatuair en aan verval onderhevig is, dan is het celebrity. In 1953 donden de schrijvers Jack Kerouac en Gore Vidal zich onder eigen naam aan bij de balie met het oog op een goede nacht. Het was vooral Vidal die in al zijn beschouwendheid vond dat de twee literaire kensnamen (Vidal homo-sosus, Kerouac niet) het aan de geschiedenis verplicht waren met elkaar naar bed te gaan. Het papier met hun beider namen uit de hotelregistratie zou later van veel gfd maand worden. De verwachte roem is beperkt gebleven tot een paar smakelijke zinnen in

de Chelsea-biografie van Tippin. Naast die oneightstand van Vidal en Kerouac, waarover Kerouac erin een later leven maar liever het zwijgen toedeed, is er - al even goed gedocumenteerd - zo'n treflon tussen Leonard Cohen en Janis Joplin. En het Chelsea vormt ook het decor van de narwoben

De confrontatie met zijn beoogde clientèle zette de beschonken Jackson Pollock slechts aan tot braken

Tender is the night.

Behind the door.

Foto's Julia Calfee / Art Plural Gallery

van de liaison tussen toneelschrijver Arthur Miller en actrice Marilyn Monroe - maar de pluk is ook verbonden met Patti Smith en Robert Mapplethorpe, met Mary McCormack en Edmund Wilson, Bob Dylan met Sara Lowndes, Andy Warhol en Edie Sedgwick. Het gaat pagina na pagina om een soms duizelingwekkende hoeveelheid namen.

De naam van Jackson Pollock wordt gekoppeld aan die van Peggy Guggenheim. De vorzamelase kunsthandelaar had een lunch aangebracht om eventuele kopers warm te maken voor het werk van de actionpainter Pollock, dat toen, eerste helft jaren veertig van de vorige eeuw, nauwelijks te slijpen viel. De confrontatie met zijn beoogde clientèle zette de beschonken kunst-

naar slechts aan tot braken. Maar net zo min als dat hotelregister met daarin het bewijs van de gelijktijdige verstrengeling tussen Kerouac en Vidal heeft dat door Pollock ondergekoette tapijt ooit acts opgebeacht.

Schrijver en chroniqueur Henk Hofland (1927) heeft het Chelsea vanaf halverwege de jaren tachtig van de vorige eeuw veel en vaak voor langere perioden aangegaan in het kader van zijn commentairstrook voor *NRC*. *Interleuk*. In zijn Montag-columnns kreeg de lezer de indruk dat die bohemiene Chelsea-biotop hem als gegoten zat. Wie hem ooit op de kwaliteiten van het Chelsea heeft gewezen, weet hij niet

→ Lees verder op pagina V4